

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny śródroczne i roczne z języka polskiego dla klasy VIII

Klasa VIII

Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasach IV- VI i VII.

Ocena celująca

- ❖ Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.
- ❖ Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
- ❖ Proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy.
- ❖ Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia.
- ❖ Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
- ❖ Bierze udział w konkursach (literackich, ortograficznych, teatralnych lub innych); osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą.
- ❖ Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych.
- ❖ Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

Ocena celująca

Kształcenie literackie i kulturowe	Kształcenie językowe	Tworzenie wypowiedzi	Samokształcenie
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biegle wskazuje w tekstach cechy reportażu, felietonu; - samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, nazywa sposób nawiązania, -poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się; •formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy; •świadomie i celowo stosuje w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wypowiada się, realizując zamierzony cel; •wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne; •samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł; •ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji; •z zaangażowaniem włącza się w

<p>estetyczną;</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów; - twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury; - porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury; - samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną; - twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy; - wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką, - samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory; - wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów; - biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich. 	<p>wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje funkcjonalnie mowę zależną i niezależną dla osiągnięcia w wypowiedzi pożądanego efektu; • bogaci swoje słownictwo oraz poddaje refleksji rozwój i zróżnicowanie języka polskiego; • biegle używa różnych rodzajów nazw osobowych i miejscowych; • biegle używa użytkowych stylów wypowiedzi; • doskonalili własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu; • wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach; • zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty. 	<p>korzystając z różnych źródeł;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe; • twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy; • formułuje tezę i hipotezę, dostosowuje je do przyjętej formy rozprawki; • wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy; • podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony; • samodzielnie formułuje wnioski; • rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji; • twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego, • recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków głosowych. 	<p>realizację projektów edukacyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. • wykorzystuje TIK.
---	--	---	---

-objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi;			
--	--	--	--

Ocena bardzo dobra

Kształcenie literackie i kulturowe	Kształcenie językowe	Tworzenie wypowiedzi	Samokształcenie
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; •poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; •poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; •wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich; •poddaje refleksji problematykę w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; •interpretuje utwór, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych; •formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym; •rozdziela i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; •poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną •wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; •funkcjonalnie korzysta ze słowników; •różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; •nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; •funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; •samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; •samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; •stosuje rytm akapitowy; •samodzielnie formułuje tezę i hipotezę; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; •rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii; •bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.; •aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu

<p>wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii kulturze;</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury; •funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, •funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; •określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; •określa cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, felieton). 	<p>poprawnych form;</p> <ul style="list-style-type: none"> •nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi; •wyjaśnia zasady etykiety językowej, •pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty. 	<ul style="list-style-type: none"> •swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; •podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty; •podsumowuje rozważania; •rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; •zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; •samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); •formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; •interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekać słuchacza. 	
--	--	--	--

Ocena dobra

Kształcenie literackie i kulturowe	Kształcenie językowe	Tworzenie wypowiedzi	Samokształcenie
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; •posługuje się najważniejszą terminologią związaną z analizą 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; •stosuje normę wzorcową i użytkową; •rozpoznaje i tworzy różne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne; •gromadzi i porządkuje materiał 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną; •rozwija swoje uzdolnienia i

<p>utworów epickich, lirycznych i dramatycznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; •rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: neologizm, symbol, alegorię, ironię), próbuje określić ich funkcję zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów; •określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; •odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; •rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; •wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; •wyszukuje i porządkuje cytaty; •wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; •zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich 	<p>rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;</p> <ul style="list-style-type: none"> •przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu; •rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; •zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; •odróżnia treść i zakres wyrazu; •używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; •poprawnie używa homonimów; •rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, •świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, •pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy. 	<p>rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> •pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; •stosuje akapity jako spójne całości myślowe; •formułuje tezę i hipotezę; •wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów; •przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego; •podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty; •formułuje wnioski wynikające z argumentacji; •rozpoznaje w różnych tekstach użyte środki perswazji i manipulacji; •dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); •formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu; 	<p>zainteresowania;</p> <ul style="list-style-type: none"> •stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie; •aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej; •uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu.
--	---	--	--

(reportaż, felieton).			
-----------------------	--	--	--

Ocena dostateczna

Kształcenie literackie i kulturowe	Kształcenie językowe	Tworzenie wypowiedzi	Samokształcenie
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach; •stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; •stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; •wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać; •wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; •zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury; •komentuje warstwę przedstawieniową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; •stara się stosować normę wzorcową i użytkową; •tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; •przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; •rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe; •wzbogaca swoje słownictwo; •ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów; •stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; •wyjaśnia znaczenie homonimów; •zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; •gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; •pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, starając się zachować wyznaczniki gatunku; •stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; •formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; •wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji; •przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; •podaje przykłady ilustrujące argumenty; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; •uczy się systematycznie; •uczestniczy w projektach edukacyjnych; •podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału; •rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie; •uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie

<p>dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury;</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; •klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; •rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: reportaż i felieton). 	<ul style="list-style-type: none"> •stosuje zasady etykiety językowej, •pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> •formułuje proste wnioski; •rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji; •zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi. •podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje) 	
---	---	---	--

Ocena dopuszczająca

Kształcenie literackie i kulturowe	Kształcenie językowe	Tworzenie wypowiedzi	Samokształcenie
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do epiki, liryki lub dramatu; •zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; •wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: fraszka, tren, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna), odróżnia je od rodzajów literackich; •wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; •dostosowuje język, którego używa, do sytuacji; •rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; •odróżnia mowę niezależną od zależnej; •zauważa zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •krótko wypowiada się ustnie na podany temat; •stara się używać prostych środków retorycznych; •z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; •pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny; •stosuje akapity; •formułuje prostą tezę; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela; •rozwija nawyk systematycznego uczenia się; •uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych; •uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym.

<ul style="list-style-type: none"> •zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; •wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem; •wymienia elementy warstwy Przedstawieniowej dzieła sztuki; •wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; •czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; •rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako reportaż; •zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. 	<ul style="list-style-type: none"> •stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów; •rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich; •podaje przykłady homonimów; •stara się dostosować styl dotworzonej wypowiedzi, •stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, •nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> •wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; •przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; •stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; •z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania; •rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; •zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; •podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); •formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu. 	
--	--	--	--

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.